

Barnas

DIGITALE

dag

RETTIGHETSHEFTE 5.-7. TRINN

Hei!

Nå har du nettopp sett ferdig sendingen om Barnas Digitale Dag. Var det gøy? Det håper vi!

I dette heftet kan du fortsette og lære om barns rettigheter. I tillegg har vi inkludert en del gøyale oppgaver som du kan gjøre på egen hånd, eller sammen med de andre elevene i klassen din.

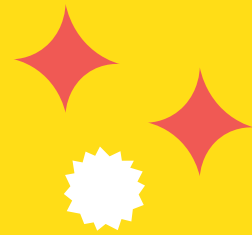
Vi håper du har lært masse i dag, og at du kanskje har lyst til å gjøre noe organisert på fritiden? Det er mye å velge mellom i Tromsø kommune! Snakk med foreldrene dine eller læreren din om hvordan du kan starte med en fritidsaktivitet.

Dersom du er usikker på hvilken aktivitet du vil begynne på og hvordan du går fram, kan du få hjelp av en aktivitetsguide. Les mer på arket som følger med dette heftet.

Vis det til foreldrene dine og si at du har lyst til å prøve noe nytt, og at det er viktig at du får lov til å delta på en organisert aktivitet.

Fordi som du vet – alle barn har rett til lek og fritid!

Hilsen,
Redd Barna, FN-sambandet,
Tromsø Idrettsråd og Tromsø kommune

RETTIGHETSQUIZ

DU KAN FINNE ALLE SVARENE I DETTE HEFTET!

1 Hvor lenge er man barn?

2 Hvem sitt ansvar er det at barns rettigheter blir oppfylt?

3 Hvilken artikkel er følgende rettighet: Alle barn har rett til hvile, fritid og lek.

ARTIKKEL NUMMER: _____

4 Fullfør denne rettigheten: Alle barn med funksjonshemninger har rett til...

5 Finn feilen i denne setningen: Alle barn har rett til å si sin mening og til å høre på musikk.

6 Hva er FNs barnekonvensjon?

- ET TV-PROGRAM
- EN KONFERANSE
- EN AVTALE MELLOM LAND

7 Mister man menneskerettighetene sine når man blir 18 år?

- JA
- NEI

8 Kan du gi et eksempel på en menneskerettighet?

9 Fleip eller fakta: Ifølge FNs barnekonvensjon får urfolk IKKE lov til å snakke sitt eget språk.

- FLEIP
- FAKTA

10 Fleip eller fakta: Artikkel 43 sier at alle barn har rett til å se på TV.

- FLEIP
- FAKTA

Hva er FNs barnekonvensjon?

Alle barn har de samme rettighetene. Dette er fordi alle land i verden har skrevet under på FNs barnekonvensjon. FNs barnekonvensjon er en avtale. Når et land skriver under på en avtale så betyr det at det landet lover å gjøre det som står i den avtalen. Dette betyr at for deg som bor i Norge så er det norske politikere sitt ansvar at du får alle dine rettigheter i for eksempel FNs barnekonvensjon oppfylt.

Barns rettigheter er menneskerettigheter

Barn har sine helt egne rettigheter, og disse rettighetene har du til du blir 18 år. Du trenger ikke å gjøre noe spesielt for å få disse rettighetene – du fikk de da du ble født! Barns rettigheter er nemlig menneskerettigheter, og en menneskerett er noe alle har, uansett.

Men hva skjer når man blir 18 da?
Mister man menneskerettighetene sine?

Neida! Alle mennesker har de samme rettighetene, men barn har ekstra rettigheter fordi de trenger ekstra omsorg og beskyttelse. Når man blir 18 er man regnet som voksen, og da kan man passe mer på seg selv. Da gjelder ikke barnekonvensjonen mer. Men man har fremdeles mange andre rettigheter, som retten til å si det man mener, retten til ikke å bli diskriminert og retten til å følge den religion man selv ønsker.

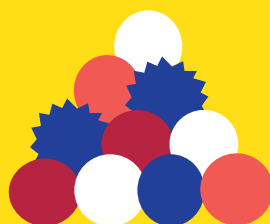
VISSTE DU AT...

Alle barn har rettigheter,
uansett hvem de er eller
hvor de er født.

Hva skal jeg gjøre hvis noen bryter
rettighetene mine?

Da må du si ifra! Du kan si ifra til foreldrene dine, læreren din
eller en annen voksen du stoler på.

Av og til kan det være vanskelig å snakke med en voksen man
kjenner, særlig dersom man ikke har det bra hjemme. Det er
mange som kan hjelpe deg.

HER KAN DU FÅ HJELP

Røde Kors: **800 333 21**

Alarmtelefonen for barn og unge: **116 111**

Chat: **www.116111.no**

DISKUSJONSOPPGAVE

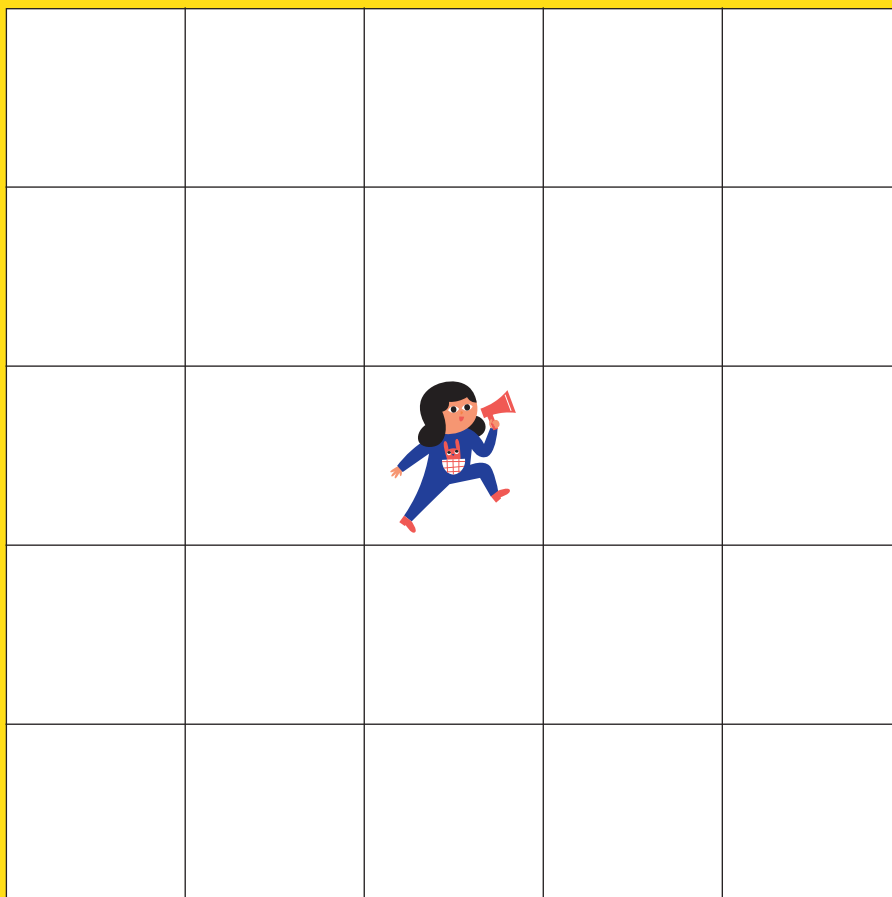
- 1 Diskuter i grupper: Hva skal til for at alle barn i Tromsø får delta på en fritidsaktivitet?
- 2 Gruppene presenterer sine forslag for resten av klassen. En person skriver ned alle forslagene på tavla. Dersom et forslag blir sagt flere ganger behøver det ikke skrives ned på nytt.
- 3 Nå er det tid for å bruke stemmeretten sin! Alle elevene får TO stemmer hver, og skal stemme på de forslagene de mener er aller viktigst.
- 4 Dersom dere vil kan dere sende de tre forslagene som får flest stemmer til regionnord@reddebarna.no. Vi samler sammen forslagene og leverer dem til ordføreren i Tromsø kommune, sammen med en oppfordring om å sørge for at alle barn i Tromsø får oppfylt sin rett til lek og fritid!

RETTIGHETSbingo

bingo!

- 1** Fyll inn forskjellige rettigheter fra FNs barnekonvensjon i alle rutene i det tomme bingobrettet. Rettighetene som står skrevet sammen på neste side må også skrives sammen i ruta. Du behøver ikke skrive hele rettigheten i ruta. Det holder å skrive «1 og 2», «3», «4» osv. Det er ikke lov å fylle inn samme rettighet i flere ruter.
- 2** Læreren leser opp en og en rettighet i tilfeldig rekkefølge. Har du rettigheten som leses opp i en av rutene dine? Da kan du krysse den ut.
- 3** Når du har fem kryss på rad vannrett, loddrett eller diagonalt kan du rope BINGO! Da har du vunnet rettighetsbingoen.

PS: RUTEN I MIDTEN
ER EN GRATISRUTE!

Barnekonvensjonen

– OMSKREVET FOR BARN AV REDD BARNA

ARTIKLENE 1 OG 2 · Gjelder alle barn under 18 år

Alle mennesker under 18 år regnes som barn. Alle barn har de samme rettighetene.

ARTIKKEL 3 · Til barnets beste

Alle tiltak som angår barn, skal ta hensyn til barnets beste.

ARTIKKEL 4 · Statens ansvar

Staten har ansvaret for at alle barn får sine rettigheter oppfylt.

ARTIKLENE 5 OG 18 · Foreldreansvaret

Foreldrene har hovedansvaret for å oppdra barn.

ARTIKKEL 6 · Rett til liv

Alle barn har rett til å vokse opp.

ARTIKLENE 7 OG 8 · Identitet

Alle barn har rett til et navn og en nasjonalitet, og de har rett til å beholde disse.

ARTIKKEL 9 · Holde familien sammen

Ingen barn skal skilles fra foreldrene sine mot sin vilje hvis det ikke er til barnets beste.

ARTIKLENE 10 OG 22 · Føre familier sammen

Alle flyktningbarn skal gis beskyttelse, humanitær hjelp og hjelp til å komme sammen med familien sin igjen.

ARTIKKEL 11 · Ulovlig bortføring og tilbakehold

Ingen barn skal tas ulovlig ut av et land eller hindres fra å reise tilbake.

ARTIKKEL 12 · Å si sin mening

Alle barn har rett til å si sin mening og til å bli hørt i saker som angår dem.

ARTIKLENE 13 OG 17 · Få og gi informasjon, massemedier

Alle barn har rett til å søke etter, motta og gi informasjon. Staten skal beskytte barn mot skadelig informasjon.

ARTIKLENE 14 OG 15 · Frihet til å tenke, tro og delta

Alle barn har rett til å tenke og tro på det de selv ønsker. Barn har rett til å delta i organisasjoner.

ARTIKKEL 16 · Privatliv

Alle barn har rett til privatliv.

ARTIKKEL 19 · Beskyttelse mot misbruk

Staten skal beskytte alle barn mot fysisk eller psykisk mishandling, forsømmelse eller utnyttning fra foreldre og andre omsorgspersoner.

ARTIKKEL 20 · Barn uten familie

Alle barn uten familie har rett til beskyttelse og omsorg.

ARTIKKEL 21 · Adopsjon

Adopsjon av barn skal foregå slik loven bestemmer, og være til barnets beste.

ARTIKKEL 23 · Funksjonshemmede barn

Alle barn med funksjonshemninger har rett til et godt liv, og de har krav på spesiell støtte.

ARTIKKEL 24 · Helse

Alle syke barn har rett til den beste medisinske behandling staten kan gi.

ARTIKKEL 25 · Barn under offentlig omsorg

Alle barn på sykehus, barnehjem og andre institusjoner har krav på at det følges nøye med på hvordan de har det.

ARTIKKEL 26 · Sosialtjenester

Foreldre skal gi barn økonomisk trygghet, og staten skal hjelpe foreldrene med dette når dette er nødvendig.

ARTIKLENE 28 OG 29 · Utdanning

Alle barn har rett til utdanning som gir dem mulighet for utvikling.

ARTIKKEL 30 · Minoriteter og urbefolkning

Alle minoritetsbarn har rett til å snakke sitt eget språk, ha sin egen kultur og sin egen tro.

ARTIKKEL 31 · Lek og fritid

Alle barn har rett til hvile, fritid og lek.

ARTIKKEL 32 · Barnearbeid

Alle barn skal beskyttes mot økonomisk utbytting. Arbeid skal ikke svekke muligheten til å gå på skole eller utvikle seg.

ARTIKKEL 33 · Narkotika og rus

Alle barn skal beskyttes mot ulovlig bruk, salg og produksjon av narkotiske stoffer.

ARTIKLENE 34, 35 OG 36 · Utnyttning

Alle barn skal beskyttes mot alle former for utnyttning (for eksempel seksuelt misbruk, bortføring og salg).

ARTIKKEL 37 · Fengsel og tortur

Alle barn skal beskyttes mot tortur og umenneskelig behandling.

ARTIKKEL 38 · Barn i krig

Alle barn under 15 år skal beskyttes mot å bli vervet som soldater eller å delta i krig. I noen land er aldersgrensen 18 år.

ARTIKKEL 39 · Hjelp til å få det bra igjen

Alle barn som er blitt misbrukt, utnyttet eller forsømt, skal få hjelp til å få det bra igjen.

ARTIKKEL 40 · Beskyttelse ved lovbrudd

Alle barn som er anklaget eller dømt for lovbrudd, har rett til en behandling som sikrer deres verdighet og fremmer deres respekt for menneskerettighetene.

ARTIKKEL 41 · Når andre lover er bedre

Barnekonvensjonen gjelder ikke hvis andre nasjonale eller internasjonale lover sikrer barnet på en bedre måte.

ARTIKKEL 42 · Få vite om barns rettigheter

Staten skal sørge for at barn og voksne blir kjent med Barnekonvensjonen.

Lure tips!

SJEKK UT denne videoen fra NRK om FNs barnekonvensjon og hva voksne i Norge må bli flinkere på.

www.nrk.no/video/fns-barnekonvensjon_10561

SJEKK UT denne videoen fra FN-sambandet om menneskerettighetene, hvorfor vi har de og hvorfor vi trenger de.

Søk på Youtube etter følgende:

«**Menneskerettigheter og bærekraftig utvikling.**»

SJEKK UT denne videoen fra Redd Barna hvor norske ungdommer forteller om hindringer de møter for å delta på fritidsaktiviteter.

Søk på Youtube etter følgende: «**Oppdrag 31: Alle barn og unge har rett til lek og fritid.**»

Har du lyst til å lære mer om barns rettigheter og menneskerettigheter?

Besøk Redd Barna sine hjemmesider!

Der kan du lese mer om barns rettigheter og hvorfor det er viktig at barns stemme blir hørt.

Gå inn på reddbarna.no/elevnesmening/til-elever/barn-og-unges-rettigheter.

Besøk FN.no! Der kan du lære masse om menneskerettighetene og andre tema som bærekraftig utvikling og klima.

Gå inn på fn.no/tema/menneskerettigheter/menneskerettigheter.

Besøk barneombudets hjemmeside!

Barneombudet skal passe på at staten oppfyller alle rettighetene som står i barnekonvensjonen.

Gå inn på barneombudet.no/for-barn-og-unge/dine-rettigheter.

FN-SAMBANDET
UNITED NATIONS ASSOCIATION OF NORWAY

Redd Barna

**Tromsø
kommune**

TROMSØ
IDRETTSRÅD